

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. III. De Dispositione requisitâ ad effectum Martyrii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

pœnam istius venialis. Hoc tamen non est natum fieri in Martyrio, ob instantem mortem, quæ acceptatur: ideoque supponit Ecclesia, Martyres immediate post mortem beatificari & accipere aureolam Martyrii. Immo casu quo Martyr moreretur absque sufficienti retractatione peccati venialis, censendum videtur illud simul cum pœna temporali condonari in primo saltem instanti post vitam intuitu præcedentis Martyrii, accedente tunc retractatione sive contritione, saltem velut conditione sine qua non: nam certius est Martyrem verum generaliter mox à morte sine pœnarum passionem esse beatum, neque esse pro illo orandum, quam eum numquam mori nisi prius retractato quolibet veniali, cui interdum stabiliter adhærebat, adeoque istius assertio debet ab hoc esse independens.

23.
Gratia seu
privilegium
Martyrii
habet vim
ante mor-
tem, immo
incarnatio-
nem Chri-
sti.

Etiā in
parvulis,

Et quidem
ab initio
mundi.

Petes, an privilegium Martyrii habeat locum etiam ante Christi adventum? Resp. affirmativè contra Nonnullos. Patet ex Machabæis, qui tamquam Martyres ab Ecclesia coluntur. Unde *Naxianzenus orat.* 20. quæ est de Machabæis, docet, illos in fide Christi consecutos esse justitiam & effectos esse nive candidiores. Consentit etiam *Tertullianus*, quem refert, & sequitur *Henriquet lib. 2. c. 36 num. 1.* Confirmatur: quia gratiam Martyrii fuisse ante passionem Christi, ac Legis novæ institutionem; veteri adhuc obligante, patet exemplo Martyrum Innocentium & Joannis Baptistæ: quidni ergo pariter fuerit ante Christi adventum? Neque tantum in adultis (ut vult *Vasquez d. 153. c. 7. num. 81.*) sed etiam in parvulis, v. g. propter legem Judæicam ante Christi adventum interfectis, ut locum habuit in Martyribus Innocentibus Christo vix nato occisis. Immo videtur hoc privilegium ab initio mundi existisse: neque enim videtur credibile, non fore Martyrem cum privilegio remissionis totius culpæ & pœnæ, & aureolæ; si quis ab initio mundi mortem gustasset ab impiis, nolens adorare idola vel desererere verum Dei cultum, aut contra illius mandatum offendere. Nec minoris est laudis id fecisse ante Christi adventum, ejus exemplo necdum ostenso, quam postquam Christus passus nobis reliquit exemplum imitandi vestigia ejus. Attamen Christo necdum passo, etiamsi nato & prædicatione factâ, Martyres sive veteris Testamenti, sive novi (si quis ante passionem Christi mortem adultus oppetiisset pro illo, uti oppetierunt Innocentes, & Joannes Baptista pro virtute) cum cæli janua necdum pate- ret, non fuissent statim cælum ingressi, uti nec baptizati tunc mortui. Fatendum equidem Patres juxta exigentiam materiæ præcipuè seu serè loqui de Martyrio novi Testamenti, in quo etiam privilegium istud divinum est à Christo expressius declaratum, & frequentius usurpatum.

QUÆSTIO III.

De Dispositione requisita ad Effectum Martyrii.

DICO I. Ad effectum Martyrii non requiritur per se in peccatore contritio seu actus charitatis Dei super omnia. Ita communius Doctores. Probat: quia juxta Patres Martyrium est efficacius Baptismo; sed hic non requirit perfectam contritionem, ergo nec Martyrium. Deinde juxta Patres Martyrium delet peccata; non deleteret autem si præquireret talem dispositionem, utpote per quam semper deleta supponerentur.

Nec obstat Apostolus 1. ad Cor. 13. dicens: *Esi tradidero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.* Nam loquitur de iis, qui nec charitatem habent, nec ad eam sunt dispositi, nempe qui Ecclesiam scindunt, sectas fuscitant vel aliis peccatis mortiferis affectu inhaerent; non autem de iis qui per attritionem & penitentiam ad charitatem tendunt. Eodem modo dicere potuisset Apostolus: Si Baptismum recepero, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest: ex quo tamen non sequitur, ad Baptismum requiri perfectam contritionem. Aliæ explicationes videantur apud alios.

Dixi in Conclusionem per se: quia per accidens ratione extrinsecæ obligationis potest requiri contritio seu actus charitatis, v. g. si Martyr non eliciisset actum charitatis, teneretur tunc elicere ad præceptum dilectionis Dei implendum. Similiter si esset in mortali, teneretur confiteri habitâ copiâ Confessarii, alioquin contentus, & si non esset baptizatus suscipere Baptismum: cum enim Martyrium non sit medium ordinarium ad salutem non exculat à mediis ordinariis, quando possunt adhiberi. Quod multò certius inde fit, quod adhuc non sit satis compertum, Martyrium justificare sine contritione aut actu charitatis: cum multi Doctores, etiam Recentiores, post *D. Bonaventuram 4. d. 4. p. 2. c. 1. q. 2.* contradicant, quilibet autem teneatur ex charitate propria providere sibi de securiori salutis æternæ medio, nec possit tam incerto esse contentus, ubi certius est ad manum.

DICO II. In peccatore ad minus requiritur attritio supernaturalis. Est communis contra *Veza lib. 6. in Trid. c. 37.* & putantes sufficere voluntatem moriendi pro Christo absque ullo dolore de peccatis. Probat Conclufio: quia absque ullo dolore, vel cum aliquo quidem, sed qui ad minus non sit attritio supernaturalis, non tollitur obex, nec homo sufficienter retractat sua peccata, ut ei Sacer-

menta mortuorum conferant gratiam : ergo nec ut Martyrium illam conferat : est enim in hoc paritas. Quando autem Patres majorem efficaciam adscribunt Martyrio, quam Baptismo, loquuntur de majori efficacia in conferenda gratia ampliori, non autem in ordine ad agendum in subiectum minus dispositum.

Adverte tamen subinde sufficere attritionem virtuales, v. g. actum spei, in eo, qui non recordatur sui peccati, aut obligationis eliciendi formalem poenitentiam, dum totus est occupatus in se animando contra mortem. Talis enim actus est ejusdem bonitatis cum attritione, & avertit hominem virtualiter à peccato; adeoque sufficit cum Martyrio: sicut extra Sacramentum & Martyrium actus charitatis justificat peccatorem, saltem dum est immemor suorum peccatorum. Immo generaliter vix contingit aliquem Catholicum propter Christianam virtutem oppetere mortem, quin consequatur fructum Martyrii; eò quòd præsens mors & imminens æternitas facile illum excitent ad sufficientem peccatorum detestationem, eo præsertim tempore, quo Deus athletis suis deesse non solet. Alioquin voluntas patiendi pro Christo absque dolore de peccatis memoriæ occurrentibus (quando etiam simul solet obligatio poenitendi occurrere) practicè loquendo non censetur sufficiens detestatio peccatorum: immo sic peccatorum memor potius videretur offensam Dei pro nihilo ducere, & affectum erga peccata non mutare, de quibus advertenter non vult dolere. Posset etiam cum voluntate patiendi (quæ non necessariò est amor Dei super omnia) affectus alicujus peccati mortalis consistere, v. g. fornicationis, mollitiei, inimicitie vel alterius vitij, cui quis vehementer foret addictus, & cujus emendandi quantumvis occurreret, non solet facere propositum. Pro quo facit pavendum planè exemplum Saporicii Presbyteri, qui non obstante voluntate patiendi adhuc veteri odio flagrabat in Nicophorum, et si ipsum prope ictum vibrante carnifice, Christum negaverit, Nicophoro desertoris damna reparante. De quo *Baronius ad annum 266*. Immo et si quis peccati non sit con-

sciens, pro securiori tamen etiam in Martyrio curare debet, ne sine poenitentia migret.

QUÆSTIO. IV.

Quando conferatur effectus Martyrii?

RESP. valde credibiliter conferri in ultimo instanti vitæ, si hoc sit vitæ intrinsicum, ita ut homo desinat per ultimum sui esse: quia in eò consummatur Martyrium, nec aliquid sequitur inconveniens.

Si verò illud instans sit vitæ extrinsecum, ut habet communior philosophia, dicendum est, valde probabiliter effectum Martyrii conferri in aliquo instanti vel tempore mortem imperceptibiliter præcedente, quo Martyrium censetur moraliter consummatum, & quo Martyr ob destitutionem usus rationis peccare nequeat, aut certè Deus eum non peccatorum prævideat. Ita *Lessius sup. n. 59*.

Nihilominus non est improbable, effectum Martyrii conferri statim, dum homo habet vulnera quæ naturaliter de se sunt mortalia. Et quàmvis tunc sæpè diu ante mortem conferretur (cum homo accepto lethali vulnere, vel hausto veneno mortifero sæpè ad aliquod tempus naturaliter supervivat) nihil obstat: quia ad divinam providentiam spectabit, Martyrem in accepta gratia conservare, vel amissam per ordinata ei media restituere: prout hoc ad eandem providentiam spectaret, si Deus Martyrem post acceptam Martyrii gratiam mortuum miraculosè resuscitaret.

Est tamen parum probabile, quod videtur sentire *Caietanus 2. 2. q. 124. art. 4. circa solut. ad 4.* nempe Martyrii effectum conferri primo instanti post vitam finitam: nam tunc posset dari casus, quo moreretur quis inimicus Dei, & tamen salveretur: daretur etiam momentum, in quo posset anima accipere gratiam, & non amittere; adeoque status merendi & demerendi non essent pares.